روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران
صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
مدیر مسئول: یوسف قوچانی غروی

جام جم

پنجشنبه ۴ دی ۱۴۰۴ | ۴ رجب ۱۴۴۷
۲۰ صفحه روزنامه
سال بیست‌وششم | شماره ۷۲۲۴
Thursday | 25 December | 2025

تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۰۰۰ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۴ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

تحول بازار کار

با وجود بهبود بازار کار، بیکاری همچنان یک چالش مهم است!

بازار کار ایران در سال گذشته (از زمستان ۱۴۰۳ تا پاییز ۱۴۰۴) شاهد بهبود نسبی در شاخص‌های کلیدی بوده است. براساس گزارش‌های منتشر شده، نرخ بیکاری کل کشور روند کاهشی را تجربه کرده و از حدود ۷/۶ درصد در سال ۱۴۰۳ به سطوح پایین‌تری در فصل‌های ۱۴۰۴ رسیده است. این کاهش عمدتا ناشی از افزایش اشتغال در بخش خدمات و برخی فعالیت‌های صنعتی و کشاورزی بوده اما چالش‌های ساختاری مانند بیکاری بالای جوانان، مشارکت پایین اقتصادی ـ به‌ویژه زنان ـ و اشتغال ناقص همچنان پابرجاست.

یکی از نقاط مثبت، کاهش بیکاری در گروه‌های سنی جوان بود. نرخ بیکاری جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله در بهار ۱۴۰۴ به ۱۹/۷ درصد و در تابستان به ۱۹ درصد رسید که نسبت به سال قبل کاهش داشت. همچنین بیکاری گروه ۱۸ تا ۳۵ ساله از حدود ۱۴/۷ درصد در سال ۱۴۰۳ به ۱۴/۵ درصد در بهار و ۱۴/۴ درصد در تابستان ۱۴۰۴ کاهش یافت. این روند نشان‌دهنده جذب نسبی نیروی جوان در بازار کار است؛ هرچند همچنان بیش از دو برابر نرخ بیکاری کل کشور است. از منظر استانی، نابرابری چشمگیر است. استان‌هایی مانند خراسان جنوبی با نرخ بیکاری حدود ۴/۱ درصد کمترین و خوزستان با بیش از ۱۳ درصد بیشترین بیکاری را ثبت کردند. استان‌های مرزی معمولا نرخ بالاتری دارند، در حالی که استان‌های مرکزی و صنعتی بهتر عمل کرده‌اند.

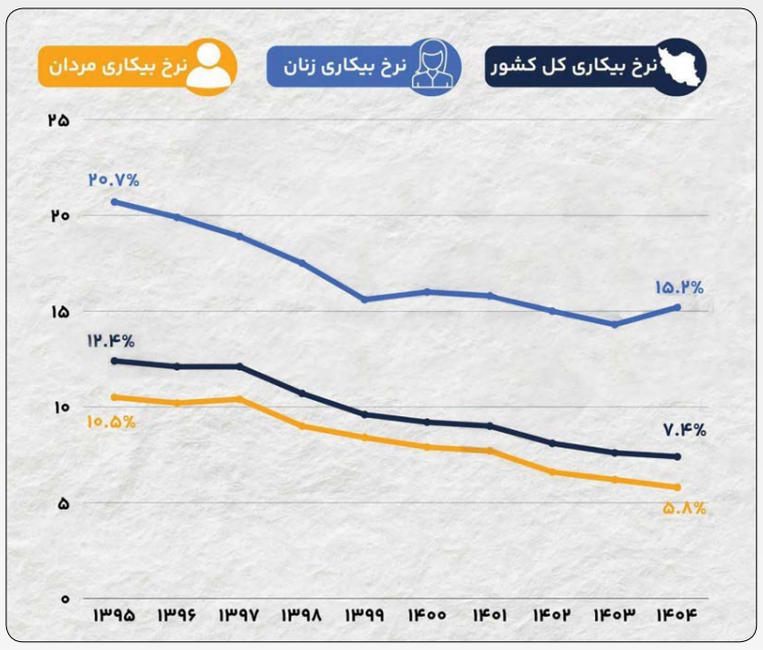
با این حال، کاهش نرخ بیکاری همیشه به معنای بهبود واقعی بازار کار نیست. بخشی از این کاهش ناشی از خروج افراد از نیروی کار فعال (ناامیدی از یافتن شغل) است. نرخ مشارکت اقتصادی پایین (حدود ۴۰-۴۱ درصد) نشان می‌دهد بیش از نیمی از جمعیت در سن کار، فعال نیستند. این مسأله به‌ویژه در زنان برجسته است. مشارکت زنان حدود ۱۳ الی ۱۴ درصد باقیمانده و بیکاری آنها بالاتر از مردان است. همچنین، اشتغال ناقص (کمتر از ۴۴ ساعت کار در هفته) حدود ۷-۸ درصد شاغلان را شامل می‌شود که بسیاری را در وضعیت «شاغلان فقیر» قرار می‌دهد. دلایل کاهش بیکاری شامل رشد نسبی اقتصاد (حدود ۳ الی ۴ درصد در برخی فصل‌ها)، افزایش فعالیت در بخش خدمات (مانند تجارت الکترونیک و گردشگری داخلی) و سیاست‌های حمایتی مانند تسهیلات اشتغالزایی است اما چالش‌ها جدی هستند: تحریم‌ها، تورم بالا، رکود در برخی بخش‌ها و عدم تطابق مهارت‌ها با نیاز بازار، مانع جذب پایدار نیروی کار می‌شوند.

بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی نیز بالاست و حدود ۴۰ درصد بیکاران را تشکیل می‌دهد. در مقایسه با استانداردهای جهانی نرخ بیکاری ایران حدود ۹ درصد تخمین زده می‌شود که بالاتر از میانگین جهانی است اما روند کاهشی داخلی امیدوارکننده است. کارشناسان تأکید دارند برای پایداری این کاهش، نیاز به سرمایه‌گذاری در آموزش مهارت‌محور، حمایت از کارآفرینی و اصلاح ساختار اقتصادی است.

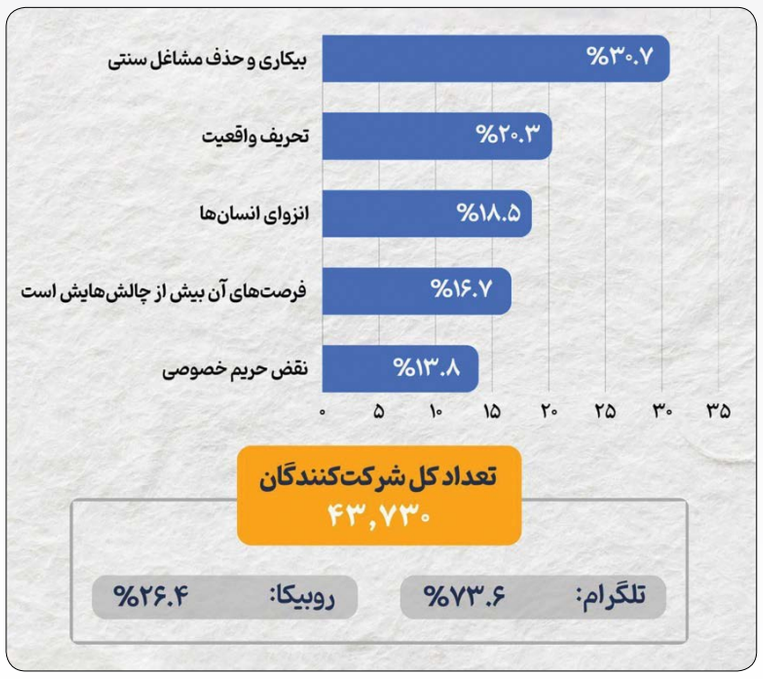

بررسی نرخ بیکاری در کل کشور

بررسی نرخ بیکاری زنان، مردان و کل کشور از سال ۱۳۹۵ تا تابستان ۱۴۰۴

از بین گزینه‌های زیر، مهم‌ترین چالش شما درباره هوش مصنوعی چیست؟

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۰۴	نیمه شب شرعی: ۲۳:۲۰
غروب آفتاب: ۱۶:۵۷	اذان صبح فردا: ۵:۴۲
اذان مغرب: ۱۷:۱۷	طلوع خورشید فردا: ۷:۱۲

امروز در تاریخ

- شهادت سیدرضی موسوی/ ۱۴۰۲
- زادروز رودکی، شاعر/ ۲۳۷

حکمت

امام صادق(ع): مومن ۴۰ شب را سپری نمی‌کند جز آن‌که پیشامدی برایش شود که غمگینش سازد تا بدان وسیله متنبه گردد./ غررالحکم

واحه

گر تو را خاطر ما نیست، خیالت بفرست
تا شبی محرم اسرار نهانم باشد/سعدی

شمیم رحمت

- پیامبر اکرم(ص): دل‌ها نیز همچون مس زنگار می‌گیرند. پس آنها را با استغفار و تلاوت قرآن جلا دهید.

نهج‌الفصاحه

مشق عشق

- وصیت‌نامه شهید محمد نصیری : هرگز از کشته شدن در راه خدا نهراسید. نماز جمعه و جماعت را زنده نگه دارید که دشمن از جماعت می‌ترسد.

یادداشت

علی‌اکبر اشعری | کارشناس ارشد مسائل فرهنگی

شکر نعمت باران به درگاه الهی

سرزمین ما امسال به‌دلیل کم‌آبی سال سختی را پشت سر گذاشت. نگرانی مسئولین نسبت به بدتر بودن وضعیت بارش و کم‌آبی آن‌قدر بالا گرفت که پیش‌بینی کردند امسال از جهت خشکسالی شرایط بدتری نسبت به تابستان خواهیم داشت. حتی رئیس جمهور محترم پیش‌بینی تخلیه تهران در صورت ادامه این وضعیت را کرد اما مومنین چاره را در استغاثه به درگاه الهی و استمداد از حضرتش دیدند و اقدام به برپایی نماز باران در جای‌جای میهن اسلامی کردند. خدای کریم به این درخواست پاسخ مثبت داد و سرزمین ما در این ایام سرشار از برخورداری از نزولات آسمانی شده اما اینک وظیفه ماست با رفتار و گفتار خودمان زبان به شکر باری‌تعالی بگشاییم و با برپایی نماز شکر و ترک گناهانی که رابطه زمین و آسمان را تیره می‌کنند، زمینه را برای تداوم بارش‌ها و برخورداری از نعمات گسترده‌تر الهی فراهم سازیم؛ چه این‌که خداوند حکیم فرموده: «وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ/ به‌خاطر بیاورید هنگامی را که پروردگارتان اعلام داشت اگر شکرگزاری کنید، نعمت خود را بر شما خواهد افزود و اگر ناسپاسی کنید، بی‌تردید عذابم شدید است». (سوره ابراهیم، آیه ۷)

پیشخوان

درمیان آشوب

درباره «برندگان»؛ وقتی نمی‌توانید از شرورها متنفر شوید

نویسنده: فردریک بکمن
مترجم: هادی سالارزهی
نشر: نون
سال انتشار: ۱۴۰۳

فردریک بکمن با «برندگان» سومین و آخرین جلد از سه‌گانه شهر خرس یک پایان‌بندی عاطفی و پرتنش خلق کرده که خواننده را تا آخرین صفحه نفس‌بند نگه می‌دارد. این رمان دو سال پس از وقایع تلخ کتاب‌های قبلی آغاز می‌شود: بیرتاون (شهر خرس) در حال بازسازی است، پیست جدید هاکی نماد امید تازه‌ای شده و شخصیت‌های آشنا مانند مایا اندرسون و بنجی اوپچ پس از سال‌ها دوری، به خانه بازمی‌گردند تا با دوستان کودکی‌شان دیدار کنند. اما بکمن، استاد ایجاد تنش، اجازه نمی‌دهد آرامش دوام بیاورد. یک طوفان سهمگین همه چیز را به‌هم می‌ریزد: برق قطع می‌شود، جاده‌ها مسدود و رقابت دیرینه بین بیرتاون و شهر رقیب هد، بار دیگر شعله‌ور می‌شود. این بار، خشونت واقعی‌تر و عواقب آن سنگین‌تر است. در میان این آشوب، بکمن سراغ زخم‌های کهنه می‌رود: فقر و اعتیاد که جامعه‌ای کوچک را از درون می‌پوساند. شخصیت‌ها با گذشته‌شان مواجه می‌شوند و بکمن با مهارت همیشگی‌اش، حتی «شرورها» را انسان نشان می‌دهد تا جایی که نمی‌توانید از هیچ‌کدام متنفر شوید. قلم بکمن در برندگان در اوج بلوغ است؛ جملات کوتاه و ضربه‌ای، پیشگویی‌های ظریف که قلب را می‌فشارند و دیالوگ‌هایی که همچون ضربات چوب هاکی دقیق و دردناک‌اند.

درجهت عکس

چتر آلودگی روی پایتخت

برخلاف تصاویر رایج که آلودگی هوای تهران را از ارتفاعات شمالی نشان می‌دهند، این تصویر از جنوبی‌ترین حاشیه‌های شهر تهران است؛ جایی که چشم‌انداز روزمره ساکنانش ابری از دود است که نفس‌های زندگی را به شماره می‌اندازد.

عکس: اکبر توکلی

سرگرمی

کاه برای الیزه

- کشاورزان فرانسوی در ادامه اعتراضات خود به کشتار اجباری دام‌های‌شان، ساختمان‌های دولتی را با توده‌های کاه مسدود کرده‌اند.

کیوآرکد را اسکن کنید

حوادث

خندیدن دسته‌جمعی

- بیش از ۳۰۰۰ نفر در آیینی مقدس و سنتی ژاپنی که در آن همه با هم می‌خندند، شرکت کردند.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

باد هواپیما را برد

- یک هواپیمای سبک در فرودگاه هیلینا در ایالت مونتانای آمریکا به‌دلیل وزش باد شدید واژگون شد و آسیب دید.

کیوآرکد را اسکن کنید

جهان

چرت آسمانی

- چرت‌زدن یکی از مسئولان برج مراقبت باعث شد یک هواپیمای مسافربری فرانسوی نزدیک به یک ساعت در آسمان سرگردان بماند.

کیوآرکد را اسکن کنید

دوردنیا

فرزند محبوب!

آیا واقعا فرزندان در خانواده دچار تبعیض هستند؟

بحث درباره این‌که آیا والدین همه فرزندان را به یک اندازه دوست دارند یا تمایل به «فرزند محبوب» دارند، همواره موضوعی بحث‌برانگیز در خانواده‌درمانی، روان‌شناسی و جامعه‌شناسی بوده است. بسیاری از والدین ادعا می‌کنند همه فرزندان را یکسان دوست دارند اما تحقیقات علمی نشان می‌دهد ممکن است ترجیحات ناخودآگاه یا الگوهای رفتاری وجود داشته باشد که باعث می‌شود یکی از فرزندان بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

شواهد پژوهشی چیست؟

براساس مطالعات متعدد، والدین اغلب بدون آن‌که خود متوجه باشند، نسبت به برخی از فرزندان احساس ترجیح یا رفتاری ویژه دارند. یک تحلیل گسترده داده‌ها از بیش از ۱۹ هزار شرکت‌کننده در حدود ۳۰ مطالعه، نشان داده والدین تمایل دارند فرزندان کوچک‌تر، دختران و کودکانی با شخصیت سازگار و مسئولیت‌پذیر را بیشتر حمایت کنند یا برخورد خوشایندتری با آنها داشته باشند. در این پژوهش‌ها مشخص شد ترتیب تولد و ویژگی‌های شخصیتی، نقش زیادی در «محبوب‌تر بودن» فرزندان دارد. به‌طور مثال، فرزند کوچک‌تر اغلب توجه بیشتری دریافت می‌کند. زیرا نیاز به مراقبت بیشتری دارد و والدین زمان بیشتری را با او می‌گذرانند. همچنین، دختران در برخی داده‌ها نسبت به پسران اندکی بیشتر در کانون توجه والدین قرار می‌گیرند، هرچند این تفاوت اغلب ملموس برای خود فرزندان نیست.

ترجیح ناخودآگاه یا واقعی؟

براساس یافته‌های علمی، علی‌رغم تأکید والدین بر برابری عاطفی میان فرزندان، ممکن است الگوهای رفتاری تبعیض‌آمیز به‌صورت ناخودآگاه شکل بگیرد. این موضوع غالبا در قالب توجهات ویژه، تشویق‌های مکرر یا حمایت‌های عاطفی گزینشی نسبت به یک فرزند خاص نمود پیدا می‌کند. این امر می‌تواند تأثیرات بلندمدتی بر روابط خانوادگی، عزت نفس و سلامت روان فرزندان داشته باشد. برای مثال، پژوهش‌ها نشان می‌دهند کودکانی که والدین با آنها صمیمیت یا همدلی کمتری داشته‌اند، در بزرگسالی بیشتر در معرض احساس تنهایی، خودکم‌بینی یا مشکلات ارتباطی قرار می‌گیرند.

چه عواملی باعث «فرزند محبوب» می‌شوند؟

پژوهش‌ها عوامل مختلفی را در این موضوع شناسایی کرده‌اند. کودکان کوچک‌تر اغلب توجه بیشتری در دوران نوزادی و کودکی می‌گیرند، درحالی‌که بزرگ‌ترها معمولا استقلال بیشتری دارند. همچنین در برخی مطالعات، دختران نسبت به پسران اندکی محبوب‌تر شناخته شده‌اند؛ اگرچه این امر همیشه ثابت نیست و ممکن است به فرهنگ و جامعه بستگی داشته باشد. کودکانی که مسئول، سازگار و خوش‌برخورد هستند معمولا واکنش‌های مثبت بیشتری از والدین دریافت می‌کنند.

پیامدهای ترجیح والدین

برخلاف تصور رایج که داشتن یک «فرزند محبوب» می‌تواند مثبت باشد، پژوهش‌ها نشان می‌دهند تبعیض حتی ناخودآگاه میان فرزندان می‌تواند باعث ایجاد شکاف در روابط خانوادگی شود و بر اعتماد به‌نفس و سلامت روان فرزندانی که کمتر مورد توجه قرار می‌گیرند اثر بگذارد.

